

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25.11.2015, sp. zn. 29 Cdo 311/2015, ECLI:CZ:NS:2015:29.CDO.311.2015.1

Číslo: 50/2017

Právní věta:

Neurčí-li insolvenční soud jinak v usnesení, jímž zamítá insolvenční návrh, zanikají účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení nejpozději okamžikem zveřejnění tohoto usnesení v insolvenčním rejstříku.

Usnesení, jímž odvolací soud zrušil usnesení o zamítnutí insolvenčního návrhu a věc vrátil insolvenčnímu soudu k dalšímu řízení, se stává účinným nejpozději okamžikem zveřejnění tohoto usnesení v insolvenčním rejstříku (jenž je vždy též okamžikem právní moci takového usnesení); tímto okamžikem se opět obnovují (*ex nunc*) účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení. Na právní jednání a úřední postupy nebo rozhodnutí, k nimž došlo v době od účinnosti rozhodnutí, jímž insolvenční soud odklidil účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení, do účinnosti rozhodnutí, jímž odvolací soud toto usnesení insolvenčního soudu zrušil, se nevztahuje omezení plynoucí z účinků spojených se zahájením insolvenčního řízení obnovených až účinností zrušujícího usnesení insolvenčního soudu.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 25.11.2015

Spisová značka: 29 Cdo 311/2015

Číslo rozhodnutí: 50

Číslo sešitu: 4

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Insolvence, Insolvenční rejstřík

Předpisy: § 142 písm. c) předpisu č. 182/2006Sb.

§ 146 odst. 1 předpisu č. 182/2006Sb.

§ 89 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud k dovolání navrhovatele zrušil usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 3. 6. 2014, sp. zn. 7 Cmo 415/2013, ve výroku, jímž bylo potvrzeno usnesení Městského soudu v Praze ze dne 25. 3. 2013, sp. zn. C 2842-RD93/MSPH, Fj 34575/2013, v části, kterou byl zamítnut návrh na výmaz jednatele M. Č. a záspi jednatele M. P., a věc vrátil Vrchnímu soudu v Praze k dalšímu řízení.

I. Dosavadní průběh řízení

1. Usnesením ze dne 25. 3. 2013, č. j. C 2842-RD93/MSPH, Fj 34575/2013-905, zamítl M ě s t s k ý s o u d v Praze návrh ze dne 27. 2. 2013, jímž se navrhovatel M. P. domáhal podle § 200db odst. 7 zákona č. 99/1963 Sb., o. s. ř., změny zápisu v osobách jednatele a společníka společnosti T., v obchodním rejstříku.

2. K odvolání navrhovatele V r c h n í s o u d v Praze usnesením ze dne 3. 6. 2014, č. j. 7 Cmo 415/2013-1039, potvrdil usnesení soudu prvního stupně v části, kterou byl zamítnut návrh na výmaz jednatele M. Č. a zápis jednatele M. P., a ve zbývající části je zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

3. Soudy obou stupňů vyšly z toho, že:

[1] Na základě usnesení Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 15. 10. 2008, č. j. 48 Nc 1237/2008-8, které nabylo právní moci dne 2. 6. 2009, a exekučního příkazu vydaného soudním exekutorem JUDr. J. P., Ph. D., dne 19. 11. 2008 pod č. j. 067 EX 6566/08-7, byl exekucí poškozen obchodní podíl navrhovatele ve společnosti T.

[2] Vyhláškou ze dne 23. 3. 2009, č. j. 99 INS 1516/2009-A-2, oznámil Městský soud v Praze (dále též jen „insolvenční soud“), že bylo zahájeno insolvenční řízení na majetek společnosti T.

[3] Usnesením ze dne 15. 12. 2009, č. j. MSPH 60 INS 1523/2009-A-88 (zveřejněným téhož dne v insolvenčním rejstříku), zamítl insolvenční soud insolvenční návrh (podaný 23. 3. 2009), jímž se insolvenční navrhovatel (věřitel) domáhal zjištění úpadku M. P.

[4] Rozhodnutím P. H. (dále jen „P. H.“) jako jediného společníka při výkonu působnosti valné hromady ze dne 8. 2. 2010 (ve formě notářského zápisu) byl navrhovatel odvolán z funkce jednatele společnosti T, do této funkce byl jmenován M. Č. a bylo rozhodnuto o převodu uvolněného obchodního podílu po navrhovateli na společnost Q. s. r. o.

[5] Společnost T (jako převodkyně) uzavřela dne 9. 2. 2010 se společností Q (jako nabyvatelkou) smlouvu o převodu uvolněného obchodního podílu po navrhovateli.

[6] Usnesením ze dne 15. 2. 2010, č. j. MSPH 60 INS 1523/2009, 2 VSPH 85/2010-B-8, zrušil Vrchní soud v Praze usnesení insolvenčního soudu z 15. 12. 2009 a věc vrátil insolvenčnímu soudu k dalšímu řízení.

[7] Usnesením ze dne 31. 10. 2012, č. j. 99 INS 1516/2009-A-241 (které nabylo právní moci dne 22. 11. 2012), zamítl insolvenční soud insolvenční návrh (podaný 23. 3. 2009), jímž se insolvenční navrhovatel (věřitel) domáhal zjištění úpadku společnosti T.

[8] Usnesením ze dne 14. 12. 2012, č. j. 7 Cmo 425/2012-768 (ve znění usnesení ze dne 24. 1. 2013, č. j. 7 Cmo 425/2012-785), změnil Vrchní soud v Praze usnesení Městského soudu v Praze ze dne 13. 7. 2011, č. j. 98388/2011/C 2842-654, tak, že na podkladě rozhodnutí jediného společníka ze dne 8. 2. 2010 a smlouvy o převodu obchodního podílu ze dne 9. 2. 2010 byl v obchodním rejstříku u společnosti T vymazán navrhovatel jako jednatel a společník společnosti T a místo něj byl jako jednatel zapsán M. Č. a jako společník společnost Q.

[9] Navrhovatel se návrhem ze dne 27. 2. 2013 domáhal změny zápisu jednatele a společníka v obchodním rejstříku podle § 200db odst. 7 o. s. ř.

4. Odkazuje na § 113 odst. 5 a 6, § 120 odst. 1 a 2, § 132 odst. 1, § 141 odst. 1 a § 148 odst. 2 zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku (dále též jen „obch. zák.“) (ve znění účinném do 31. 12. 2012), a na § 109 odst. 2 písm. c), § 111, § 142 písm. c) a § 146 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), dospěl odvolací soud k závěru, podle kterého v důsledku zveřejnění usnesení insolvenčního soudu z 15. 12. 2009 v insolvenčním rejstříku zanikly účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení; proto bylo možné provést exekuci nařízenou proti navrhovateli. Navrhovateli tak na základě pravomocného usnesení o nařízení exekuce ve spojení s vydaným exekučním příkazem zanikla účast ve společnosti T a jeho obchodní podíl přešel na společnost T.

5. Společnost T nebyla oprávněna vykonávat práva společníka, proto byl zbývající jediný společník při výkonu působnosti valné hromady oprávněn odvolat navrhovatele z funkce jednatele společnosti T, jmenovat jednatele nového a rozhodnout o převodu uvolněného obchodního podílu na společnost Q. Skutečnost, že usnesení insolvenčního soudu z 15. 12. 2009 posléze zrušil odvolací soud (a věc vrátil insolvenčnímu soudu k dalšímu řízení), nemůže podle odvolacího soudu zpochybnit úkony, k nimž došlo po zveřejnění usnesení insolvenčního soudu z 15. 12. 2009 v insolvenčním rejstříku (a po zániku účinků spojených se zahájením insolvenčního řízení).

6. Při posuzování, zda společnost T mohla naložit s uvolněným obchodním podílem, odvolací soud nepovažoval za významné, že v rozhodné době probíhalo insolvenční řízení i proti společnosti T, neboť toto řízení bylo ke dni rozhodování odvolacího soudu o zápisu změn do obchodního rejstříku (14. 12. 2012) již pravomocně skončeno tak, že insolvenční návrh byl zamítnut. Odvolací soud navíc zdůraznil, že sankcí za porušení povinnosti zdržet se nakládání s majetkovou podstatou, uložené v § 111 odst. 1 insolvenčního zákona, je podle § 111 odst. 3 insolvenčního zákona neúčinnost úkonu vůči věřitelům, nikoliv jeho neplatnost. Omezení podle § 111 odst. 1 insolvenčního zákona se pak netýká úkonů nutných ke splnění povinností stanovených zvláštními právními předpisy (§ 111 odst. 2 insolvenčního zákona), mezi které podle odvolacího soudu patří též povinnost společnosti naložit s uvolněným obchodním podílem podle § 113 odst. 5 a 6 obch. zák.

7. Námitku navrhovatele ohledně procesní vady původního řízení spočívající v tom, že odvolací soud rozhodl usnesením ze dne 14. 12. 2012, č. j. 7 Cmo 425/2012-768, aniž nařídil jednání, považoval odvolací soud za nedůvodnou, odkazuje na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 6. 2008, sp. zn. [29 Cdo 1759/2008](#) (jež je veřejnosti dostupné – stejně jako ostatní dále citovaná rozhodnutí Nejvyššího soudu – na webových stránkách Nejvyššího soudu).

II.

Dovolání a vyjádření k němu

8. Proti potvrzujícímu výroku usnesení odvolacího soudu podal navrhovatel dovolání, jehož přípustnost opírá o § 237 o. s. ř., maje za to, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázek „hmotného a procesního“ práva, které v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyly vyřešeny, a to výkladu § 111 odst. 2 a § 146 odst. 1 insolvenčního zákona, a dále otázky včasnosti návrhu na zápis údajů do obchodního rejstříku, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu.

9. Dovolatel považuje za nesprávný názor odvolacího soudu, podle kterého se za povinnost stanovenou zvláštním právním předpisem ve smyslu § 111 odst. 2 insolvenčního zákona považuje povinnost podle § 113 odst. 5 a 6 obch. zák. Takový výklad směřuje (podle něj) proti účelu insolvenčního řízení, kterým je zajistit ochranu věřitelům v podobě spravedlivého rozdělení majetku dlužníka.

10. Odvolací soud (pokračuje dovolatel) nesprávně vyložil i § 146 odst. 1 insolvenčního zákona. K

zániku účinků spojených se zahájením insolvenčního řízení ve smyslu § 146 odst. 1 insolvenčního zákona (totiž) dojde jen tehdy, nabude-li usnesení o zamítnutí insolvenčního návrhu právní moci; jinak by byl ohrožen účel insolvenčního řízení, kterým je ochrana věřitelů.

11. Dovolatel odvolacímu soudu dále vytýká, že se v rozporu s usnesením Nejvyššího soudu ze dne 26. 1. 2011, sp. zn. [29 Cdo 4753/2009](#), uveřejněným v časopise Soudní judikatura číslo 9, ročníku 2011, pod číslem 132, v napadeném rozhodnutí nevypořádal se všemi jeho námitkami. S odkazem na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 3. 11. 2011, sp. zn. [29 Cdo 4313/2010](#), dovolatel namítá, že návrh na zápis změn v osobách jednatele a společníka nepodal údajný nový jednatel společnosti T bez zbytečného odkladu po vzniku rozhodné skutečnosti, ale učinila tak až po více než 17 měsících společnost Q. Podle dovolatelova mínění bylo účelem takto „zcela zjevně opožděného“ návrhu zbavit jej práva domáhat se v zákonem stanovené lhůtě určení neplatnosti rozhodnutí jediného společníka při výkonu působnosti valné hromady; dovolateli (totiž) nebylo toto rozhodnutí doručeno (v rozporu s § 132 odst. 2 obch. zák.) a dozvěděl se o něm až z rejstříkového řízení.

12. Při zachování principu materiální publicity zápisů v obchodním rejstříku a dobré víry odvolaného jednatele mohla v důsledku libovůle a nezákonného a účelového jednání společníka P. H., údajného nového jednatele M. Č. a společnosti Q různým subjektům vzniknout značná újma následným zpochybněním celé řady závazků vzniklých v době mezi přijetím rozhodnutí o změnách v osobách jednatele a společníka a zápisem těchto změn do obchodního rejstříku. Tím, že rejstříkový soud vyhověl „opožděně podanému“ návrhu na zápis změn v osobách jednatele a společníka, fakticky schválil porušení zákonných povinností a poskytl ochranu právům vykonávaným v rozporu s dobrými mravy, dovozuje dovolatel.

13. Dovolatel konečně namítá, že řízení vedené před Vrchním soudem v Praze, ukončené usnesením ze dne 14. 12. 2012, č. j. 7 Cmo 425/2012-768, je postiženo procesní vadou, neboť odvolací soud v rozporu se zákonem rozhodl o odvolání proti usnesení soudu prvního stupně, aniž nařídil jednání.

14. Proto dovolatel požaduje, aby Nejvyšší soud změnil napadené usnesení tak, že vyhová návrhu na změnu zápisu v obchodním rejstříku.

III.

Přípustnost dovolání

15. Rozhodné znění občanského soudního řádu, podle kterého dovolací soud dovolání projednal a rozhodl o něm (do 31. 12. 2013), se podává z článku II. bodu 2 zákona č. 293/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

16. Dovolání nebrojí proti závěru odvolacího soudu, podle něhož v době, kdy odvolací soud rozhodoval o zápisu změn do obchodního rejstříku (14. 12. 2012), bylo pravomocně skončeno insolvenční řízení vedené na majetek společnosti T (insolvenční návrh byl zamítnut), ani proti závěru odvolacího soudu, podle něhož sankcí za porušení povinnosti zdržet se nakládání s majetkovou podstatou uložené v § 111 odst. 1 insolvenčního zákona je podle § 111 odst. 3 insolvenčního zákona neúčinnost úkonu vůči věřitelům, nikoliv jeho neplatnost. Tyto závěry ob stojí jako samostatné důvody, pro které odvolací soud shledal neopodstatněnou námitku dovolatele spočívající v existenci insolvenčního řízení vedeného proti společnosti T (po pravomocném zamítnutí insolvenčního návrhu na majetek společnosti T se neúčinnost ve smyslu § 111 odst. 3 insolvenčního zákona již nemůže prosadit, i kdyby (insolvenční) dlužník předtím vskutku činil právní jednání odporující ustanovení § 111 odst. 1 insolvenčního zákona (srov. výklad podaný k obdobnému institutu, upravenému v § 4a zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění účinném do 31. 12. 2007, např. v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 31. 5. 2007, sp. zn. [29 Odo 820/2005](#)). Dovolání v dané věci tak není

přípustné co do posouzení otázky výkladu § 111 odst. 2 insolvenčního zákona.

17. I podle občanského soudního řádu ve znění účinném od 1. 1. 2013 totiž platí, že spočívá-li rozhodnutí, jímž odvolací soud potvrdil rozhodnutí soudu prvního stupně, na posouzení více právních otázek, z nichž každé samo o sobě vede k zamítnutí návrhu, není dovolání ve smyslu ustanovení § 237 o. s. ř. přípustné, jestliže řešení některé z těchto otázek nebylo dovoláním zpochybněno nebo jestliže některá z těchto otázek nesplňuje předpoklady vymezené v ustanovení § 237 o. s. ř. (srov. např. důvody usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 10. 2013, sp. zn. [29 Cdo 2303/2013](#), ze dne 3. 12. 2013, sp. zn. [29 Cdo 1640/2013](#), či ze dne 25. 3. 2014, sp. zn. [29 Cdo 3558/2013](#)).

18. Je tomu tak proto, že dovolací soud je vázán uplatněnými dovolacími důvody, včetně jejich obsahového vymezení, a z jiných než dovolatelem uplatněných důvodů napadené rozhodnutí přezkoumat nemůže (srov. ustanovení § 242 odst. 3, věty první, o. s. ř. a např. důvody nálezu Ústavního soudu ze dne 11. 11. 2009, sp. zn. [IV. ÚS 560/08](#), uveřejněného pod číslem 236/2009 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu).

19. Dovolání je však přípustné (podle § 237 o. s. ř.) pro řešení dovolatelem otevřené otázky výkladu § 146 odst. 1 insolvenčního zákona, která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena.

IV. Důvodnost dovolání

20. Podle § 89 insolvenčního zákona, není-li dále stanoveno jinak, rozhodnutí insolvenčního soudu vydaná v insolvenčním řízení jsou účinná okamžikem jejich zveřejnění v insolvenčním rejstříku (odstavec 1). Rozhodnutí vydaná v insolvenčním řízení v průběhu jednání nebo hned po skončení jednání jsou proti všem účastníkům insolvenčního řízení a insolvenčnímu správci účinná, jakmile jsou vyhlášena účastníkům a insolvenčnímu správci, kteří byli při jednání přítomní; rozhodnutí ve věci samé jsou v takovém případě proti všem účastníkům insolvenčního řízení a insolvenčnímu správci účinná, jakmile je insolvenční soud vyhlásí veřejně (odstavec 2).

21. Ve smyslu § 142 písm. c) insolvenčního zákona je jiným rozhodnutím o insolvenčním návrhu i zamítnutí insolvenčního návrhu.

22. Dle 146 odst. 1 insolvenčního zákona účinností rozhodnutí podle § 142 zanikají účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení a dosud vydaná předběžná opatření. Odůvodňují-li to okolnosti případu, může insolvenční soud určit, že účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení a dosud vydaná předběžná opatření zaniknou až právní mocí rozhodnutí.

23. V této podobě, pro věc rozhodné, platila citovaná ustanovení insolvenčního zákona již v době zamítnutí insolvenčního návrhu na majetek M. P. (15. 12. 2009) a do současné doby nedoznala změn.

24. Již z dikce § 146 odst. 1 insolvenčního zákona ve spojení s § 89 odst. 1 insolvenčního zákona tak pro situaci, kdy insolvenční soud nerozhodne jinak v rozhodnutí, jímž zamítá insolvenční návrh (§ 146 odst. 1 věta druhá insolvenčního zákona), plynou následující závěry:

[1] Zamítne-li insolvenční soud insolvenční návrh v průběhu jednání nebo hned po skončení jednání (§ 89 odst. 2 insolvenčního zákona), je rozhodnutí účinné vůči všem účastníkům insolvenčního řízení a insolvenčnímu správci veřejným vyhlášením a vůči ostatním subjektům zveřejněním v insolvenčním rejstříku; tímto okamžikem zanikají účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení [včetně účinku předjímaného - ve vazbě na výkon rozhodnutí nebo exekuci vedenou na majetek (insolvenčního) dlužníka - ustanovením § 109 odst. 1 písm. c) insolvenčního zákona (v rozhodném znění)].

[2] Zamítne-li insolvenční soud insolvenční návrh bez jednání, je jeho rozhodnutí účinné zveřejněním v insolvenčním rejstříku; tímto okamžikem (opět) zanikají účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení.

25. Srov. v literatuře i Hášová, J. a kol.: Insolvenční zákon. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, str. 498 – 499. K výkladu ustanovení § 89 insolvenčního zákona srov. i usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 8. 2015, sp. zn. [29 Cdo 2233/2015](#).

26. Smysl této úpravy tkví v tom, že účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení (upravené především v ustanovení § 109 odst. 1 insolvenčního zákona) se prosazují v zásadě automaticky (nastávají okamžikem zveřejnění vyhlášky, kterou se oznamuje zahájení insolvenčního řízení, v insolvenčním rejstříku; srov. § 109 odst. 4 insolvenčního zákona). Děje se tak v zájmu ochrany dlužnických věřitelů i dlužníka samotného, s cílem zajistit, aby zde po celou dobu trvání řízení existoval právní režim umožňující co nejefektivnější uspokojení věřitelů dlužníka, který je v úpadku, a aby tam, kde dlužník požádá o ochranu před věřiteli vlastním insolvenčním návrhem, nebyla potenciální majetková podstata dlužníka (srov. § 205 insolvenčního zákona) zmenšována dalšími pokusy věřitelů o individuální uspokojení jejich nároků, na úkor principu poměrného uspokojení všech oprávněných věřitelů (srov. i § 1 písm. a/ insolvenčního zákona, jakož i zvláštní část důvodové zprávy /k § 109 a § 110/ k vládnímu návrhu insolvenčního zákona, který projednávala Poslanecká Sněmovna ve svém 4. volebním období 2002 – 2006 jako tisk č. 1120). Rozhodne-li insolvenční soud o insolvenčním návrhu jinak než tak, že zjistí úpadek dlužníka (nevydá-li rozhodnutí o úpadku dlužníka ve smyslu § 136 insolvenčního zákona, nýbrž některé z rozhodnutí vypočtených v § 142 insolvenčního zákona), pak tím současně posuzuje i důvodnost omezení plynoucích z pouhého zveřejnění informace o tom, že řádným insolvenčním návrhem (jehož opodstatněnost ještě není známa) bylo zahájeno insolvenční řízení na majetek dlužníka. Dospěje-li soud (byť nepravomocně) k závěru, že nebyly splněny předpoklady pro vydání rozhodnutí o úpadku, pak (s výjimkou danou okolnostmi případu a plynoucí z dikce § 146 odst. 1 věty druhé insolvenčního zákona) je s tímto (účinným) rozhodnutím plně v souladu též okamžitý zánik omezení, jejichž dočasné zavedení ospravedlňoval jen předpoklad (rozhodnutím insolvenčního soudu vyvrácený), že dlužník v úpadku být může.

27. Jestliže odvolací soud na základě podaného odvolání zruší usnesení o zamítnutí insolvenčního návrhu a věc vrátí insolvenčnímu soudu k dalšímu řízení, stává se jeho usnesení rovněž účinným za podmínek formulovaných ustanovením § 89 odst. 1 a 2 insolvenčního zákona. Nejpozději okamžikem zveřejnění tohoto usnesení v insolvenčním rejstříku (jenž je vzhledem k ustanovení § 74 odst. 1 insolvenčního zákona vždy též okamžikem právní moci usnesení odvolacího soudu) se opět obnovují účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení odklizené usnesením insolvenčního soudu. Jde nicméně o obnovení s účinky *ex nunc* (tedy bez zpětné účinnosti). Na právní jednání a úřední postupy nebo rozhodnutí, k nimž došlo v době od účinnosti rozhodnutí, jímž insolvenční soud odklidil účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení do účinnosti rozhodnutí, jímž odvolací soud toto usnesení insolvenčního soudu zrušil, se proto nevztahuje omezení plynoucí z účinků spojených se zahájením insolvenčního řízení obnovených až účinností zrušujícího usnesení insolvenčního soudu.

28. Dovolatel se proto mylí, usuzuje-li, že k zániku účinků spojených se zahájením insolvenčního řízení dojde pouze tehdy, nabude-li usnesení o zamítnutí insolvenčního návrhu právní moci. Takový názor je v přímém rozporu se zněním § 146 odst. 1 insolvenčního zákona.

29. Právní posouzení věci odvolacímu soudu je tedy v dotčeném ohledu správné.

30. Dovolání je přesto důvodné.

31. U přípustného dovolání totiž Nejvyšší soud přihlíží z úřední povinnosti též k vadám uvedeným v § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3 o. s. ř. (tzv. zmatečností vadám řízení),

jakož i k jiným vadám řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci (§ 242 odst. 3 o. s. ř.).

32. Ustanovení § 229 odst. 3 písm. f) o. s. ř. spojuje zmatečnost usnesení ve věci samé se skutečností, že účastníku řízení byla v průběhu řízení nesprávným postupem soudu odňata možnost jednat před soudem. Odnětím možnosti jednat před soudem je takový postup soudu, jímž znemožnil účastníku řízení realizaci těch procesních práv, která mu zákon přiznává. O vadu ve smyslu tohoto ustanovení jde jen tehdy, jestliže šlo o postup nesprávný (uvažováno z hlediska zachování postupu soudu určeného zákonem nebo dalšími obecně závaznými právními předpisy) a jestliže se postup soudu projevil v průběhu řízení, a nikoliv také při rozhodování (srov. *mutatis mutandis* např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 6. 1996, sp. zn. [2 Cdon 539/96](#), uveřejněné pod číslem 27/1998 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 10. 1997, sp. zn. [2 Cdon 953/96](#), uveřejněné pod č. 49/1998 Sb. rozh. obč.).

33. O zmatečností vadu ve smyslu § 229 odst. 3 o. s. ř. pak jde např. tehdy, jestliže odvolací soud projedná odvolání proti usnesení soudu prvního stupně (rejstříkového soudu) „ve věci samé“ a rozhodne o něm bez nařízení odvolacího jednání, aniž jde o postup dovolený úpravou obsaženou v ustanovení § 214 odst. 2 a 3 o. s. ř. (srov. shodně usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 10. 2007, sp. zn. [21 Cdo 2748/2006](#), uveřejněné pod číslem 48/2008 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek). Právě takovou vadou je postiženo odvolací řízení v dané věci.

34. Ze spisu je totiž patrné, že účastníci se práva účasti na projednání věci při jednání před odvolacím soudem nevzdali ani s rozhodnutím bez nařízení odvolacího jednání nesouhlasili (§ 214 odst. 3 o. s. ř.), přičemž možnost rozhodnout o odvolání bez nařízení odvolacího jednání platila jen pro druhý (dovoláním nedotčený) výrok napadeného usnesení, jímž odvolací soud usnesení soudu prvního stupně zčásti zrušil a věc potud vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení [srov. § 214 odst. 2 písm. d) o. s. ř.].

35. Nejvyšší soud proto, aniž ve věci nařizoval jednání (§ 243a odst. 1, věta první, o. s. ř.), rozhodnutí odvolacího soudu v dovoláním napadeném rozsahu zrušil podle § 243e odst. 1 o. s. ř. a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení (§ 243e odst. 2 věta první o. s. ř.).

36. Za dané situace shledal Nejvyšší soud nadbytečným zabývat se dalšími dovolacími námitkami (vypořádat se s nimi v novém rozhodnutí bude úkolem odvolacího soudu).